

Statut szkoły podstawowej po reformie oświaty

ZESZYT 13

Statut szkoły podstawowej po reformie oświaty

ZESZYT 13

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 września 2017 r.

Redakcja merytoryczna

Lidia Marciniak

Elżbieta Piotrowska-Albin

Wydawca

Izabella Małecka

Redaktor prowadzący

Joanna Maź

Opracowanie i łamanie

JustLuk

Układ typograficzny

Kamila Tomecka

Jeśli w zeszycie nie ma zdrapki z kodem aktywacyjnym,
prosimy o kontakt tel. 0 801 04 45 45

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska SA, 2017

ISBN: 978-83-8124-218-9

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Spis treści

- Akty prawne • 7
- Wykaz skrótów • 9
- Słowo wstępne • 11

KOMENTARZ

I. Zasady techniki prawodawczej obowiązujące przy opracowywaniu statutu • 15

Wprowadzenie • 15

1. Miejsce statutu w hierarchii źródeł prawa • 16
2. Podstawa prawna wydania statutu szkoły • 19
3. Formalne zasady opracowania statutu • 22
 - 3.1. Techniki prawodawcze stosowane przy opracowywaniu statutu • 22
 - 3.2. Podstawa uchwalenia statutu • 24
 - 3.3. Budowa statutu • 25
 - 3.4. Wejście w życie statutu • 27

II. Elementy statutu szkoły w świetle nowych regulacji prawnych • 29

1. Dostosowanie dotychczasowych statutów szkół do zmienionych przepisów • 29
2. Dokonywanie zmian w statucie • 36

III. Pytania i odpowiedzi • 38

1. Kto powinien uchwalić statuty szkół reformowanych w związku ze zmianami w oświacie? • 38
2. Jaki powinien być nowy kształt statutu publicznego zespołu szkół, w skład którego wchodzi szkoła podstawowa i przedszkole? • 39

WZORY

1. Uchwała Rady Pedagogicznej w sprawie dokonania zmian w Statucie Szkoły Podstawowej • 43
2. Przykładowa struktura statutu szkoły podstawowej • 44

@ DOSTĘP
ON-LINE

Ustawa z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.)

Ustawa z 14.12. 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 60 ze zm.)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 21.07.2017 r. w sprawie ramowych statutów: publicznej placówki kształcenia ustawicznego, publicznej placówki kształcenia praktycznego oraz publicznego ośrodka dokształcania i doskonalenia zawodowego (Dz.U. poz. 1451)

Wykaz skrótów

Akty prawne

KN	ustawa z 26.01.1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2017 r. poz. 1189 ze zm.)
Konstytucja RP	Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. poz. 483 ze zm.)
p.w.u.p.o.	ustawa z 14.12.2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 60 ze zm.)
u.p.o.	ustawa z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.)
ZTP	Zasady techniki prawodawczej, załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20.06.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283)

Inne

GOPS	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
MOPS	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
MSWiA	Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji
NSA	Naczelny Sąd Administracyjny
ONSA	Orzecznictwo Naczelnego Sądu Administracyjnego
OSS	Orzecznictwo w Sprawach Samorządowych
WSA	Wojewódzki Sąd Administracyjny
WSDZ	Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego

Piktogramy

komentarz

pytanie

uczestnicy

podstawa prawna

szukaj na podanej stronie

ważne

osoba odpowiedzialna

dokumentacja

termin

podstawa prawna z komentarzem

materiały dostępne na stronie: www.PraktykaPrawa.oswiata.ABC.com.pl/statut-szkoly/2017

Ustawy z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 ze zm.) oraz Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 60 ze zm.) przyniosły zasadnicze zmiany w funkcjonowaniu dotychczasowego systemu oświaty. Dotyczą one m.in. ustroju szkolnego, kształcenia ogólnego i zawodowego, finansowania oświaty, organizacji nadzoru pedagogicznego, systemu egzaminów zewnętrznych, doskonalenia zawodowego nauczycieli, ruchu kadrowego i wielu innych spraw wynikających z tych zmian. W odpowiedzi na realne wyzwania dla kadry kierowniczej oświaty w zakresie określonego problemu powstała ta książka.

ABC Praktyki Prawa Oświatowego to seria praktycznych publikacji pomagających zrozumieć oraz stosować przepisy prawa dotyczące konkretnych zadań i zakresu odpowiedzialności dyrektora placówki oświatowej, uwzględniająca zmiany w systemie oświaty. Przejrzysta forma publikacji dostępnej zarówno w wersji papierowej, jak i on-line ułatwia codzienne jej użytkowanie oraz pozwala na edytowanie i drukowanie dokumentów.

Każdy tytuł z serii prezentuje niezbędny zakres wiedzy. Składają się nań:

- podstawa prawna, czyli przepisy regulujące konkretne zadanie lub obowiązek,
- praktyczne omówienie przepisów prawa przez ekspertów, zwracające uwagę na najważniejsze zagadnienia oraz praktykę stosowania,
- wzory pism i dokumentów,
- wzory regulaminów i procedur postępowania,
- praktyczne odpowiedzi na pytania dyrektorów wynikające zarówno z powtarzających się, jak i ze specyficznych problemów,
- orzecznictwo rozstrzygające najbardziej kontrowersyjne problemy z zakresu organizacji i funkcjonowania szkół i przedszkoli oraz praw i obowiązków nauczycieli.

Forma publikacji podporządkowana jest zasadzie praktyczności. Służą jej:

- podział na oddzielne publikacje dedykowane poszczególnym problemom prawnym,
- ustrukturyzowanie materiału, opisane powyżej,
- graficzne oznakowanie poszczególnych kategorii informacji i dokumentów,
- marginesy pozwalające na prowadzenie notatek,
- format zeszytów akademickich, pozwalający na czytelne rozłożenie materiału,
- duża czcionka i światło między akapitami oraz poszczególnymi kategoriami informacji,
- wzory dokumentów i regulaminów,
- procedury opisujące poszczególne zadania i proces postępowania,
- możliwość edytowania i drukowania dokumentów, regulaminów i procedur dzięki dołączonym do zeszytów kodom dostępu do wersji elektronicznej.

Częste zmiany prawa w zakresie organizacji oświaty, szybkość ich wprowadzania, niejasność przepisów skutkują problemami interpretacyjnymi, na które zwraca również uwagę Biuro Analiz Sejmowych. Niezrozumienie potwierdzają pytania kierowane do redakcji Lex Prawo Oświatowe wydawnictwa Wolters Kluwer Polska – lidera informacji prawnej.

Z drugiej strony dyrektorzy szkół i przedszkoli, jako osoby odpowiedzialne za całość zdarzeń występujących na terenie prowadzonych przez nich placówek, powinni wiedzieć, że znajomość przepisów oraz umiejętność ich interpretacji wzmacnia autonomię, pomaga w realizacji zadań oraz zabezpiecza przed popełnianiem błędów.

W serii ABC Praktyki Prawa Oświatowego ukazały się następujące tytuły kierowane zarówno do szkół, jak i do przedszkoli, a także organów prowadzących:

- Kontrola zarządcza w oświacie,
- Rekrutacja do przedszkoli (wydania z 2015 r. i 2016 r.),
- Rekrutacja do szkół,
- Ruch kadrowy w szkołach i przedszkolach,
- Urlopy wypoczynkowe nauczycieli przedszkoli,
- Urlopy wypoczynkowe nauczycieli placówek nieferyjnych,
- Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży,
- Nadzór pedagogiczny w szkole i przedszkolu,
- Szkolnictwo branżowe w nowym prawie oświatowym,
- Ruch kadrowy nauczycieli i pracowników niepedagogicznych w czasie reformy ustroju szkolnego,
- Konkursy na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki w świetle nowych regulacji prawnych,
- Statuty przedszkola i szkoły podstawowej po reformie oświaty.

Życzymy Państwu, aby prawo nie było trudne. Z tym przesłaniem tworzyliśmy serię ABC Praktyki Prawa Oświatowego – zachęcamy do lektury oraz wykorzystywania materiałów zgromadzonych w zeszytach i na stronie internetowej **www.praktykaprawa.oswiata.abc.com.pl**. Mamy nadzieję, że przygotowane publikacje pomogą Państwu poznać i zrozumieć obowiązujące przepisy oraz zastosować zapisane w nich prawa, obowiązki i procedury.

Elżbieta Piotrowska-Albin
Wolters Kluwer Polska SA

I. Zasady techniki prawodawczej obowiązujące przy opracowywaniu statutu

Wprowadzenie

Statut szkoły jest jednym z najistotniejszych, o ile nie najistotniejszym dokumentem prawa wewnętrznego jednostki oświatowej. Przedmiotem regulacji statutu są podstawowe zasady określające normy postępowania w szkole. Opracowanie i przestrzeganie statutu jest obowiązkiem każdej szkoły – niezależnie od jej typu, rodzaju, jak też liczby uczniów i zatrudnionych pracowników.

Statut jest dokumentem, który powinien zostać przygotowany w sposób sformalizowany i zawierać przepisy, z których wnioskuje się normy postępowania w danej sytuacji. Z tego względu przepisy prawa oświatowego określają sposób jego uchwalania, zmiany i kontroli. Ponadto sposób opracowania statutu podlega szczególnemu reżimowi, właściwemu do opracowywania aktów normatywnych, z zachowaniem kanonów prawidłowej legislacji.

Z powyższych względów celem publikacji jest zwrócenie uwagi na sposób opracowywania statutu z uwzględnieniem zasad techniki prawodawczej, co ma przede wszystkim przybliżyć metodologię stosowaną przy tworzeniu statutu, jak również obowiązkowe elementy, które składać się muszą na jego treść. W publikacji oprócz zagadnień teoretycznych zwrócono szczególną uwagę na praktyczne aspekty omawianej problematyki. Zapisy statutu mogą stwarzać wątpliwości w praktyce, przede wszystkim z uwagi na przedmiot regulacji. Statut określa prawa i obowiązki adresatów norm, aczkolwiek nie stanowią one przepisów prawa powszechnie obowiązującego. Dlatego też statuty nie podlegają jednolitym zasadom wykładni.

Powyższe, zasygnalizowane wątpliwości i spostrzeżenia stanowią asumpt do podjęcia próby opracowania zasad, których należy przestrzegać przy opracowywaniu lub zmianach statutu, a bezpośrednią przyczyną jest obowiązek dostosowania dotychczasowych statutów do przepisów ustawy z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe. Publikacja ma stanowić narzędzie, które może zostać wykorzystane przy pracach nad nowelizacją statutu, zarówno z uwagi na wprowadzaną reformę ustroju szkolnego, jak i w przypadku gdy taka konieczność pojawi się w przyszłości z innych przyczyn.

1. Miejsce statutu w hierarchii źródeł prawa

Źródła prawa obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej określone zostały w Konstytucji RP. Na gruncie tego aktu dzieli się źródła prawa z zastosowaniem kryterium zasięgu obowiązywania na:

- źródła prawa powszechnie obowiązującego,
- źródła prawa miejscowego.

Źródłami prawa powszechnie obowiązującego, a więc obowiązującymi na terenie całego kraju, są – stosownie do art. 87 ust. 1 Konstytucji RP – Konstytucja, ustawy, ratyfikowane umowy międzynarodowe oraz rozporządzenia. Natomiast akty prawa miejscowego są – zgodnie z art. 87 ust. 2 Konstytucji RP – źródłami powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze działania organów, które je ustanowiły. Szczegółowe odniesienie do tej kategorii aktów normatywnych zawiera art. 94 Konstytucji RP, zgodnie z którym organy samorządu terytorialnego oraz terenowe organy administracji rządowej, na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie, ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów. Zasady i tryb wydawania aktów prawa miejscowego określa ustawa. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej odwołuje się więc bezpośrednio do ustaw szczególnych, w których skonkretyzowane są okoliczności wydawania aktów prawa miejscowego przez uprawnione do tego organy.

Wydanie konkretnego aktu prawnego musi nastąpić z poszanowaniem zasady legalizmu wyrażonej w art. 7 Konstytucji RP. Zgodnie z tą zasadą organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Przepis ten powinien być interpretowany ściśle. Działanie władzy publicznej musi być bowiem osadzone w sposób niebudzący wątpliwości w granicach upoważnienia określonego przepisami prawa. Podstawy działań władzy publicznej nie można domniemywać. Kompetencja do wydania aktu niższego rzędu musi wynikać z aktu wyższego stopnia, np. prawo do wydania rozporządzenia przez właściwego ministra musi wynikać z przepisów ustawy.

Niejednokrotnie dawały temu wyraz organy sądownicze, jak również organy sprawujące nadzór nad legalnością podejmowanych aktów. Komentowane zagadnienie stało się przedmiotem niedawnego rozstrzygnięcia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach. W prezentowanym wyroku z 13.04.2017 r., II SA/GI 124/17, LEX nr 2278648, Sąd uznał, że przy interpretacji art. 87 ust. 2 i art. 94 Konstytucji RP odnoszących się do źródeł prawa należy mieć na uwadze zakaz domniemywania kompetencji prawodawczych, zakaz wykładni rozszerzającej kompetencje prawodawcze oraz zakaz wyprowadzania kompetencji w drodze analogii. Wystąpienie jakichkolwiek wątpliwości co do istnienia określonej kompetencji powinno być równoznaczne ze stwierdzeniem braku tej kompetencji. Jak podkreśla WSA, w stosunku do organów administracji publicznej nie stosuje się zasady, zgodnie z którą to co nie jest zakazane, jest dozwolone. Przeciwnie: dozwolone jest tylko to, co znajduje wyraźną podstawę prawną (art. 7 Konstytucji RP).

Powołana zasada, właściwa dla stosunków administracyjnoprawnych, jest jedną z priorytetowych zasad działania demokratycznego państwa prawa. Organy władzy

publicznej nie mogą w sposób dowolny kształtować sytuacji prawnej adresatów norm. Granice interwencji organów władzy publicznej wskazuje bowiem przepis prawa.

Aktami prawa miejscowego mającymi szczególne znaczenie na płaszczyźnie szeroko pojętej oświaty są przede wszystkim uchwały organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego prowadzących dane szkoły lub placówki. Przepisy szczególne, tj. ustawa z 14.12.2016 r. – Prawo oświatowe oraz ustawa z 26.01.1982 r. – Karta Nauczyciela, obligują rady gminy, powiatu lub województwa do określania sytuacji prawnej określonej grupy podmiotów w drodze uchwały, wyznaczając jednocześnie zakres spraw podlegających regulacji.

Nie zawsze jednak uchwała wydana przez organ stanowiący właściwej jednostki samorządu terytorialnego jest aktem prawa miejscowego. O zakwalifikowaniu danej uchwały do aktu prawa miejscowego przesądza nie tylko jej bezpośrednie przywołanie w przepisach ustaw szczególnych, lecz także charakter norm zawartych w treści uchwały. Walor aktu prawa miejscowego posiadają uchwały mające charakter generalny i abstrakcyjny – w odróżnieniu od norm indywidualnych i konkretnych. Norma prawna ma charakter normy generalnej i abstrakcyjnej, jeżeli odnosi się do adresatów określonych poprzez wskazanie ich cech, a nie wymienionych z nazwy, i zawiera powtarzalny charakter zachowań.

Akty prawa miejscowego podlegają szczególnemu trybowi promulgacji, tj. szczególnemu trybowi ogłoszenia. Materia związana z publikowaniem aktów prawa miejscowego została określona w Konstytucji RP oraz w przepisach ustawy z 20.07.2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1523). Zgodnie z art. 88 ust. 1 Konstytucji RP warunkiem wejścia w życie ustaw, rozporządzeń oraz aktów prawa miejscowego jest ich ogłoszenie. Zasady i tryb ogłaszania aktów normatywnych określa wspomniana wcześniej ustawa. Akty prawa miejscowego publikuje się w dzienniku urzędowym właściwego województwa. Ogłoszenie aktu prawa miejscowego w dzienniku urzędowym jest obowiązkowe. Jest to warunek wejścia w życie aktu. Zaniechanie obowiązku należytej publikacji powoduje, że akt ten *de facto* nie wchodzi w życie. Tryb publikacji i promulgacji uchwały jest zdeterminowany przez treść i charakter prawny uchwały. Akt prawa miejscowego nie staje się aktem kierownictwa wewnętrznego przez sam fakt braku publikacji przypisanej dla prawa miejscowego, lecz pozostaje aktem prawa miejscowego, który nie wszedł w życie z powodu braku prawidłowej publikacji¹.

Jak wspomniano wcześniej, katalog aktów prawa miejscowego znajduje się w przepisach szczególnych. Mowa tu o przepisach art. 40 ustawy z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446 ze zm.), art. 40 ustawy z 5.06.1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2016 r. poz. 814 ze zm.) oraz art. 18 pkt 1 ustawy z 5.06.1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2016 r. poz. 486 ze zm.). Z zapisów powołanych aktów prawnych wynika, że do kompetencji organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego określonego szczebla należy podejmowanie uchwał, będących aktami prawa miejscowego, przede wszystkim w zakresie wewnętrznego ustroju, porządkowych, określających zasady zarządu mieniem.

¹ Wyrok WSA w Krakowie z 23.04.2009 r., III SA/Kr 1090/08, LEX nr 522339.

PRAWO NIE MUSI BYĆ TRUDNE

Statut szkoły podstawowej po reformie oświaty prezentuje praktyczne aspekty dotyczące opracowywania i uchwalania statutu szkoły. W publikacji omówiono takie zagadnienia, jak:

- miejsce statutu w hierarchii źródeł prawa,
- przepisy prawne stanowiące podstawę opracowania i uchwalenia statutu,
- formalne zasady opracowania statutu, oparte na Zasadach techniki prawodawczej,
- struktura statutu, a także sposób redagowania jego przepisów,
- sposób dokonywania zmian w statucie.

W opracowaniu zwrócono uwagę na najczęściej powtarzane błędy, których należy unikać oraz przedstawiono nowe rozwiązania, które powinny zostać uregulowane w statucie, np. organizację wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, wynikające z przepisów szczególnych – w tym przede wszystkim ustawy – Prawo oświatowe oraz aktów wykonawczych do niej. W pracy zawarto ponadto szczegółowe wskazówki, jak przygotować statut szkoły podstawowej wraz z propozycjami sformułowania poszczególnych zapisów, dostępne w wersji elektronicznej do pobrania ze strony www.PraktykaPrawa.oswiata.ABC.com.pl/statut-szkoly/2017 po wpisaniu zamieszczonego w książce kodu aktywacyjnego.

Publikacja przeznaczona jest dla dyrektorów szkół, którym pomoże w pracach nad nowelizacją statutu, zarówno z uwagi na wprowadzaną reformę ustroju szkolnego, jak i w przypadku gdy taka konieczność pojawi się w przyszłości z innych przyczyn.

ABC Praktyki Prawa Oświatowego to seria praktycznych publikacji pomagająca zrozumieć oraz stosować przepisy prawa dotyczące konkretnych zadań i zakresu odpowiedzialności dyrektora placówki oświatowej. Przejrzysta forma materiałów dostępnych zarówno w wersji papierowej, jak i on-line ułatwia codzienne ich użytkowanie oraz pozwala na edytowanie i drukowanie dokumentów.

Każdy zeszyt w serii prezentuje niezbędną w danym temacie wiedzę:

- podstawę prawną, czyli przepisy regulujące konkretny zakres zadania lub obowiązku,
- praktyczne omówienia przepisów prawa przez ekspertów, zwracające uwagę na najważniejsze zagadnienia oraz praktykę stosowania,
- wzory pism i dokumentów,
- wzory regulaminów i procedur postępowania,
- odpowiedzi na pytania dyrektorów wynikające z powtarzających się, jak też specyficznych problemów,
- orzecznictwo rozstrzygające najbardziej kontrowersyjne problemy z zakresu organizacji i funkcjonowania szkół oraz przedszkoli, a także praw i obowiązków nauczycieli.

Polecają:

www.DyrektorSzkoly.pl

LEX Prawo Oświatowe

www.PrawoOswiatowe.pl

www.DyrektorSzkoly.pl/przedszkola

Cena 79 zł
(w tym 5% VAT)

ISBN 978-83-8124-218-9

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia@wolterskluger.pl

www.profinfo.pl